

LXXXII.

ROČNÁ ZPRÁVA

**ŠTÁTNEJ ČS. REÁLKY V BRATISLAVE
ZA ŠKOLSKÝ ROK**

1931/32.

OBSAH: Meranie bratislavských primánov.

Napísal professor Jozef Pok.

Zprávy školské za rok 1931/32.

Sostavilo riaditeľstvo.

Slovenská
pedagogická
knížnica
Bratislava

Z-34

Prof. Jozef Pok, študentský poradca:

Meranie bratislavských primánov.

Študentská poradňa Stredoškolskej sociálnej pečlivosti pre Slovensko vznikla syntézou s tunajším Psychotechnickým ústavom. Prvou jej veľkorysou prácou bolo meranie primánov, ktoré malo objasniť pomery na bratislavských slovenských stredných školách a značnou mierou prispieť sociálnej pečlivosti ako základňa k jej ťažkej a odpovednej práci.

15. apríla 1931 svolala poradňa s prispením škol. úradov schôdzu učiteľov 4. a 5. tried ľudových škôl, na ktorej bolo učiteľstvo upozornené na prácu a význam Študentskej poradne a požiadané o spoluprácu. Bolo usnesené vykonať hromadné skúšky inteligencie žiakov týchto tried, čo bolo uskutočnené v dobe od 29. apríla do konca mája. Celkom bolo vyskúšaných 20 slovenských tried o 673 žiakoch. Žiaci, ktorí zamýšľali ísť na strednú školu, boli zvaní do poradne ešte k doplňovacím skúškam individuálnym. Po zpracovaní celého materiálu prichádzali jednotliví triedni učitelia na poradu, na ktorej boly výsledky našich skúšok predebatované a srovnávané s posudkom učiteľa a prospechom žiaka na ľudovej škole.

Výsledok vedeckej skúšky inteligencie prevádza sa obyčajne na t. zv. mentálny vek — MV —, ktorý je prirodzene u každého dieťaťa závislý na výške inteligencie. Tento MV vyznačený v mesiacoch a meraný vekom chronologickým — CHV — vyznačeným tiež v mesiacoch, dáva výsledok, ktorý sa volá inteligenčný kvocient — IQ —. Je tedy vlastne IQ udavateľom pomeru MV : CHV.

Tento IQ bol v prítomnosti učiteľa napísaný dieťaťu do Osobného hárku pre strednú školu. Riaditeľstvá stredných škôl boly pripisom upozornené na význam IQ a požiadané vziať tento poznatok v úvahu pri prijímaní žiakov do prímy.

Na Rg bolo prijaté do 4 tried 215 žiakov, na Rrg do 3 tried 163 žiačok a na R do 2 tried 87 žiakov. Celkom tedy bolo prijaté do bratislavských slovenských stredných škôl do 9 tried 302 chlapcov, 163 dievčat, spolu 465 žiakov. Z vonkova bolo 132 žiakov, tedy bratislavských 333.

Z bratislavských bolo Študentskou poradňou skúšané 236 žiakov, t. j. 70.8 proc. Zbývajúcich 29.2 proc. neskúšaných sú žiaci z niektorých cirkevných škôl, neprítomní v dobe skúšok a repetenti. Poznomenať však treba, že sme medzi všetkými 673 skúšanými

našiel som slušný prospech u detí s málo podpriemernou inteligenciou, než veľmi pekný prospech u detí s inteligenciou nadpriemernou, kde by sa právom dal očakávať. Zdá sa mi, že sa tieto deti svojou duševnou vyspelosťou do príslušnej triedy nehodia, ich záujmy sú vyššie, než im práma môže poskytnúť. V tunajších prí-
mach je medzi 236 skúšanými 16 detí so značne nadpriemernou inteligenciou, t. j. IQ od 1,35 do 1,55, čiže rozdiel MV od CHV 3,5 až 5,5 roku. Priemerný ich IQ je 1,39, tedy priemerný rozdiel MV od CHV 3 roky 11 mesiacov. Ich prospech není však úmerný ich inteligencii. Priemerný prospech týchto detí není 1, ale 1,7, čo predpokladá v najlepšom prípade pri 10 klasifikačných známkach 3 veľmi dobré a 7 dobrých.

Z týchto 16 detí je 7 z výborného sociálneho prostredia, 6 z dobrého a len 3 zo špatného sociálneho prostredia. I na tomto malom príklade možno pozorovať, že vysoká inteligencia detí býva podmienená vyššou hospodárskou úrovňou rodičov, čo sa vysvetľuje tým, že vyššia inteligencia rodičov je príčinou ich hospodárskeho blahobytu. Čím väčší počet detí v rodine, tým je nižšia ich priemerná inteligenčná úroveň. Najinteligentnejšie deti bývajú jedináci, ale nie vždy najlepší žiaci. So stránky citovej a povahovej značne pokulhávací za detmi z rodín četnejších.

Hodno si povšimnúť i tohoto: V 63 prípadoch nedoporučoval som rodičom dať dieťa na strednú školu — buď, že bude špatne prospievať alebo že sa pozitívneho výsledku vôbec nedopracuje. Nikdy som nezamietal štúdium, pokiaľ to nebolo celkom beznádejné. Sú si vedomý toho, že skúška inteligencie, ako sme ju v týchto prípadoch prevádzali, není jediným činiteľom, ktorý by mohol bezpečne eliminovať neschopné od schopných.

Z týchto 63 prípadov

21 nepospelo z 2 a viac predmetov,

42 prospelo s priemerným prospechom 2,8 až 3,1

(jedna nedostatočná), čo prakticky ani už prospechom není. Na týchto žiakoch nemá vlastne škola valného záujmu, pretože sú farchou riadnej školskej práce.

Závislosť inteligencie na sociálnom prostredí predstavuje problém, ktorý nielen so stránky teoretickej, ale i so stránky praktickej má ďalekosiahly význam. Moderné smery, volajúce po zriadení jednotnej nižšej strednej školy, ktorá by školila všetky deti a nebola závislá na sociálnych podmienkach, úzko súvisia s touto otázkou.

Binet udáva priemerný rozdiel MV medzi deťmi vyšších a nižších stavov priemerne na 1,5 roku. Toto číslo prirodzene len hrubo vystihuje skutočnosť, ktorá závisí na mnoho faktoroch pre každé prostredie iných. Javilo sa mi preto nutné i tuná podobné meranie vykonať. Záujmala ma však viac otázka, ako závisí prospech na sociálnom prostredí. Pre okamžitú praktickú potrebu sociálnej pečlivosti má to väčší význam. Konečne, že prospech značne závisí na inteligencii, sme už raz zistili.

Rozdelil som si žiactvo tunajších prím na 4 skupiny podľa povolania rodičov. Abych rozdelenie pokiaľ možno riadne previedol, rozhovorom s triednymi profesorami o pomeroch rodinných a nahliadnutím do vysvedčení o majetkových pomeroch, ktoré žiaci predkladali so žiadosťou za oslobodenie od škólného, svoje zaradenie som si korigoval.

1. skupina — prostredie najlepšie (továrnici, veľkoobchodníci, vyšší úradníci, statkári, lekári, pravotári a pod.);

2. skupina — stredný stav (úradníci stredných kategórií, obchodníci, dobre situovaní živnostníci a pod.);

3. skupina — nižšie prostredie (zriadenci, maloroľníci, kvalifikovaní robotníci);

4. skupina — špatné prostredie — tí najchudobnejší.

Toto meranie som previedol so všetkými žiakmi.

Sociálne rozvrstvenie žiakov prím:

Reál. gymnázium:	1. skup.	48 ž	22,3 %
	2. skup.	103 ž	48,0 %
	3. skup.	54 ž	25,1 %
	4. skup.	10 ž	4,6 %
Dievč. ref. reál. gymnázium:	1. skup.	20 ž	12,2 %
	2. skup.	79 ž	48,5 %
	3. skup.	54 ž	33,2 %
	4. skup.	10 ž	6,1 %
Reálka:	1. skup.	10 ž	11,5 %
	2. skup.	29 ž	33,3 %
	3. skup.	41 ž	47,2 %
	4. skup.	7 ž	8,0 %

Posúdime-li teraz všetky tri ústavy, shľadáваме, že 1. a 2. skupina, t. j. prostredie najlepšie a dobré, obnáša u žiactva

reál. gymn.	. . . . .	70,3 %
dievč. rrg.	. . . . .	60,7 %
reálky	. . . . .	40,8 %

3. a 4. skupina, t. j. prostredie špatné a najhoršie, činí u žiactva

reál. gymn.	. . . . .	29,7 %
dievč. rrg.	. . . . .	39,3 %
reálky	. . . . .	55,2 %

Má tedy reálne gymnázium väčšinu žiactva z prostredia najlepšieho a dobrého a št. reálka väčšinu z prostredia sociálne slabého a najslabšieho. Toto špatné prostredie u žiakov št. reálky je snáď zavinené tým, že sa ľudia zo slabších vrstiev rozhodujú pre štúdium kratšie a tiež i tým, že 39 proc. žiactva je prezpoľných. Ko-

relačné koeficienty prospechu a sociálneho prostredia na jednotlivých ústavoch:

Reál. gymn.	I. a	$r = + 0,517$	I. c	$r = + 0,466$
	I. b	$r = + 0,491$	I. d	$r = + 0,521$
Dievč. rrg.	I. a	$r = + 0,465$	I. c	$r = + 0,603$
	I. b	$r = + 0,513$		
Reálka	I. ab	$r = + 0,062$		

Priemerný korel. koeficient pre všetky triedy je $r = + 0,452$.

Na týchto výpočtoch pozorujeme veľmi značnú kladnú koreláciu temer 50procentnú.

Veľmi pozoruhodný korelačný koeficient má št. reálka, a to $r = + 0,062$, t. j. prakticky temer indiferentný. Vysvetľujem si to tým, že na ústave je sociálne rozvrstvenie najhoršie, ale prez to prospech veľmi dobrý. Snáď príčinou toho je veľký počet žiakov vonkovských, ktorí, ač majú generelnú inteligenciu nižšiu, chápu štúdium opravdovejšie, poznajú cenu peňazí na nich vynakladaných a usilovnosťou dosahujú slušného prospechu. Majú značný vliv na žiakov mestských a tým sa obecne úroveň triedy povznáša. Tiež nižší počet žiakov v triedach (44, 43) pre nedostatok miestností, tým i prísnejší výber, iste tento pozoruhodný zjav spôsobily.

K srovnávaníu telesnej zdatnosti s prospechom použil som antropologického merania prof. dr. Matiegky, obsaženého v spise Telesná povaha dieťaťa, v Bratislave, predloženého na IV. sjazde pre výskum dieťaťa. Z toho stanovil som si priemernú váhu bratislavského dieťaťa od 10 do 12 rokov pre každý centimeter výšky. Vek primánov nebolo treba rozlišovať, lebo u chlapcov v dobe predpubertnej objavujú sa najmenšie váhové prírastky. Prakticky považoval som všetky deti za stejne staré, vylúčil som len primánov starších 13 rokov. Potrebné dátá poskytol mi Zdravotný ústav stredoškolský, ktorý ich u všetkých stredoškolákov vedie v evidencii.

Korelačný koeficient

prospechu a výšky	$r = + 0,160$
prospechu a sred. objemu hrudníka	$r = + 0,255$
prospechu a telesnej váhy	$r = + 0,256$

Konečne korelácia prospechu a celkovej telesnej zdatnosti (výšky, váhy aj objemu hrudníka):

$$r = + 0,212.$$

Tieto korelačné koeficienty jasne ukazujú, že je značná súvzťažnosť medzi duševnou výkonnosťou a telesnou zdatnosťou u dieťaťa 10—12ročného, pri čom je otvorená otázka, ako obidve tieto vlastnosti spolu súvisia. Je možné, že oba tieto javy závisia práve na činiteľovi hlbšom, t. j. sociálnom prostredí a podobne.

Z uvedených dat, štatistík a úvah je patrné, že študentské poradenstvo je problémom složitým, že musí pri svojej práci mať na mysli nielen stránku psychologickú, ale i zdravotnú, sociálnu a rodinnú vo všetkej ich rôznorodej súvislosti.

Pokiaľ sa týka špeciálne psychologických skúšok, je z našich výskumov patrné, že je značný súhlas medzi prospechom a výsledkami v skúškach inteligencie. Z toho plynie, že inteligencia, ako ju zisťujeme psychologickými skúškami, je dôležitým faktorom v školskej práci. V Študentskej poradni vieme v tom smysle vysloviť príslušnú prognózu, to tým skôr, keď berieme v úvahu prospech na ľudovej škole, zdravotný stav, učiteľov úsudok, sociálne prostredie a pod. Bolo by ovšem absurdné očakávať úplnú koreláciu medzi inteligenciou a prospechom, to ani není našou snahou. Nutno si upovedomiť, že nám ide nielen o prognózu prospechu, ale i o výber zdatných pracovníkov pre vyššie povolanie. Ide nám o prognózu do života, nielen o prognózu prospechu.

Školské zprávy za rok 1931/32.

1. Učiteľský sbor.

Z m e n y: *Zo sboru odišli:* prof. Rudolf Auerhan, ktorý bol menovaný riaditeľom štát. učit. ústavu v Lučenci. Prof. Ján Bršlica odišiel dňom 1. mája na dočasný odpočinok. Zat. prof. František Mareš bol ustanovený na RRG vo Zvolene dňom 1. decembra 1931. Prof. Ľudmila Pásková z DRRg odišla na DRRg v Žiline a Léon Chollet, smluvný profesor, lektor univerzity Komenského v Bratislave a univerzity Masarykovej v Brne. Prof. Ľudovít Hrdlička odišiel na trvalý odpočinok. Ústavom »Komenského« vo Viedni ostali pridelení: prof. (§ 70) dr. A. Hájková, dr. Anton Schroller, Viktor Kresta, Václav Vrbský.

Do sboru prišli: Oldrich Brýža, zat. prof. z Rg v Bratislave a Jaroslav Holý, prof. (§ 70), z Rg v Bratislave; vyučovali P v triede Iab, Va. Farár Em. B. Lukáč a farár dr. Ladislav Jurkovič pre náboženstvo ev. a. v. Rabin Samuel Müller pre náboženstvo izraelské spoločne pre bratislavské stredné školy.

Prof. Ph. Dr. Stanislav Kamarýt a Jozef Ponocný boli členmi skúšobnej komisie pre ľudové a meštianske školy v Bratislave, prof. Th. Dr. Štefan Bezák viedol správu škol. kongregácie Notre Dame v Bratislave. Prof. Dr. Václav Vážný bol súkr. docentom filozofickej fakulty univerzity Komenského, predsedom jazykového odboru Matice slovenskej v Turč. Sv. Martine, členom vedeckej skúšobnej komisie pre učiteľov škôl stredných v Bratislave, členom slovenského pracovného výboru štátneho ústavu pre ľudovú pieseň. Prof. Ph. Dr. Ján Húsek bol členom Učenej spoločnosti Šafaříkovej v Bratislave, čestným členom Štefánikovej spoločnosti v Trenčíne, národopisným referentom Spoločnosti slovenského vlastivedného múzea v Bratislave.

Stav učiteľského sboru.

1. *Karol Hepner*, riaditeľ. F 3ab₆; 6 hod.
2. *PhDr. Štefan Bezák*, prof. Nb 1—7₂₀ + exh. RG Nb 1d₂; 24 hod.
3. *Ján Bršlica*, prof. Do 30. IV. na zdrav. dovolenej, od 1. V. na dočasnom odpočinku.

4. *Oldrich Brýža*, zat. prof. št. reál. gymnázia. Od 1. XI. 1931 P 1b₃; 3 hod.
5. *Matuš Černák*, zat. prof. Čs 1b₅, N 1ab₅, D 6₂, Z 1b₂, R G Z 1d₂; 22 hod. Triedny 1b.
6. *Alojz Dolínek*, prof. Čs 3b₄ 7₄, N 3ab₆, 5ab₄; 18 hod. Triedny 3b.
7. *PhDr. Anna Hájková*, profesorka (§ 70), prikázaná službou reálke Komenského vo Viedni.
8. *Jaroslav Holý*, prof. št. reál. gymnázia. Od 1. XI. 1931 P 1a₅, 5a₂; 5 hod., od 1. II. 1932 P 1a₃, 3 hod.
9. *Jozef Houdek*, prof. T 1—7₂₀, Z 5b₂, 6₂, R G T 1d₂; 26 hod. Triedny 5b. Správca telocvičných sbierok.
10. *PhDr. Ján Húsek*, prof. Čs 5ab₈, Fr 5ab₆; 14 hod. Triedny 5a. Správca žiackej knižnice.
11. *František Kadléc*, prof. Čs 4₈, 6₃, N 2₄, 4₂, 6₂; 14 hod. Triedny 6. Správca profesorskej knižnice.
12. *PhDr. Stanislav Kamarýt*, prof. Ch 4—6₁₁, M 3a₃, Ph 7₂ + cvič. chem.₂; 18 hod. Správca chemických sbierok.
13. *Viktor Kresta*, prof. (§ 70), prikázaný reálke Komenského vo Viedni.
14. *PhDr. Otakar Levý*, prof., mal do 31. XI. 1931 úplnú vedeckú dovolenú. Od 1. XI. Čs 1a, 2₅, 3a₄, Fr 3b₅; 19 hod. Triedny 2.
15. *František Mareš*, zat. prof. do 31. X. 1931, Čs 1a₅, 2₅, 3a₄, Fr 3b₅; 19 hod. Triedny 2.
16. *PhDr. Ján Marušiak*, prof. D 3ab₄, 4₃, Z 3ab₁; 11 hod. Triedny 3a. Mal snížený úväzok.
17. *Maria Michková*, prof. (§ 70), M 1b₄, 5ab₃, G 3ab₄, 5ab₆; 22 hod.
18. *Gizela Ormayová*, prof. M 1a₄, 7₅, F 4₂, 6₄, 7₄. Triedna 1a. Správkyňa fyzikálnych sbierok.
19. *Jozef Pok*, prof. (§ 70), M 3b₃, K 5b₃, tiež na R G M₄, K₃, D R Rg K₄; 24 hod.
20. *Jozef Ponocný*, prof. D 1ab₂, 2₂, 5ab₄, 7₃, Z 1a₂, 2₂, 4₂, 5a₂; 19 hod. Správca zemepisných a dejepisných sbierok.
21. *PhDr. Anton Schroller*, prof. (§ 70), prikázaný službou reálke Komenského vo Viedni.
22. *Jarmila Šperglóvá*, prof. Fr. 3a₅, 4₄, 6₃, 7₃, N 7₂; 17 hod. Triedna 7.
23. *Karol Štika*, prof. (§ 70). K 1ab₈, 2₄, 3ab₄, 4₂, 5a₃, 6₂, 7₂; 25 hod. Správca kresliarskych sbierok.
24. *PhDr. Václav Vážný*, docent univerzity Komenského, prof. Mal úplnú vedeckú dovolenú.
25. *Jaroslav Votruba*, prof., mal zdravotnú dovolenú.

26. *Václav Vrbský*, prof. (§ 70). Bol prikázaný službou reálnemu gymnáziu Komenského vo Viedni.

27. *Ján Zbořil*, prof. Do 31. X. 1931 P 1ab₀, 2₃, 5ab₄, 6₃, 7₃; 19 hod., od 1. XI. 1931 P 2₃, 5b₂, 6₃, 7₃; 11 hod., od 1. II. 1932 P 2₃, 5ab₄, 6₃, 7₃; 13 hod. Správca zbierok prírodopisných. Mal snížený úväzok z dôvodov zdravotných.

28. *Karol Zdráhal*, prof. (§ 70), M 2₄, 4₄, 6₄, G 4₃, 6₃, 7₂; 20 hod. Triedny 4. Správca geometrických zbierok.

29. *Anna Dočkalová*, učiteľka spevu. Učila spevu. rel. pov. 1ab₄, 2₂, nepov. v 1. a 2. odd. 4 hod.; 10 hod.

30. *Rudolf Biringer*, gener. vikár cirkvi československej. Nb čs 2 odd. po 1 hod.; 2 hod.

31. *Em. B. Lukáč*, farár cirkvi a. v., vyučoval Nb ev. a. v. vo vyšších triedach.

32. *Dr. Ladislav Jurkovič*, farár cirkvi a. v., vyučoval Nb evanjelické a. v. v nižších triedach.

33. *Samuel Müller*, rabín vo Sv. Jure, vyučoval náb. izr.

*

František Škubník, školník.

2. Kronika.

Vyučovať sa počalo pravidelne dňom 7. septembra 1932. Prevádzaním stavebných opráv oneskoril sa počiatok vyučovania. Maturitné skúšky v podzimnom období boli vykonané dňa 29. a 30. septembra, predsedom bol pán vrchný školský radca Matúš Stolárik. Skúške sa podrobilo 12 žiakov po opravných skúškach; ďalej robilo 5 žiakov opravu z jedného predmetu, tiež bol skúšaný 1 externista podľa starého skúšobného poriadku. Výsledok: 11 žiakov bolo uznaných dospelými, boli povolené 4 opravy z 1 predmetu, 2 boli reprobovaní na rok. Externista bol uznaný dospelým väčšinou hlasov. Trináste výročie Čs. republiky dňa 28. októbra bolo oslávené dvoma školskými slávnosťami. Pre žiakov katolíkov boli ústavné bohoslužby. Pre nižšie oddelenie bol tento program: 1. Spevy za vedenia učiteľky spevu sl. A. Dočkalovej. 2. Recitácie: Prísaha od Martina Rázusa. 3. Slávnostná reč prof. A. Dolínka. 4. Reprodukcia prívetu prezidenta T. G. Masaryka, prehovoreného k mládeži dňa 27. októbra 1928. 5. Recitácia: Touha po Slovensku od Adolfa Heyduka. 6. Štátne hymny. Vo vyššom oddelení bol tento program: 1. Recitácia: Prísaha od M. Rázusa. 2. Hudba žiackeho orchestra; Smes národných písní. 3. Reprodukcia III. dielu prívetu pána prezidenta k Národnému shromáždeniu dňa 27. októbra 1928. 4. Prednáška prof. K. Štiku: Poezia a naše oslobodenie. 5. Hymny. — Dňom 1. decembra nastúpil službu prof. dr. O. Levý, ktorý mal dovolenú pre štúdium vo Francii. Zat. prof. Fr. Mareš odišiel na RRg vo Zvolene. Dňa 12. januára bola pre žiakov usporiadaná nemecká recitácia p. Alfré-

dom Rittigom, býv. režisérom pražského nemeckého divadla. Žiaci vyšších tried navštívili výstavu Umeleckej besedy a p. Konsulovej-Vazovej. Ďalej prezreli si výstavu Slov. knihy a navštívili Zemedel'ské a národopisné muzeum, Dňa 11. februára bola vykonaná odborná inšpekcia spevu p. prof. Stanislavom Jirákom. Dňa 19. februára boli maturitné skúšky v zimnom období za predsedníctva pána zemského šk. inšpektora, vrchného škol. radcu Matúša Stolárika. Skúške sa podrobilo 5 žiakov; 4 žiaci mali opravu z 1 predmetu a 1 z dvoch. Všetci boli uznaní dospelými. Dňa 7. marca oslávili žiaci narodeniny pána prezidenta. Oslavy sa konaly v dvoch oddeleniach s týmto poriadkom: A) Nižšie oddelenie: Ouvertura. 2. Recitácie žiakov Z. Böhmovej a J. Hampla. A. Bánovský predniesol z knihy Čapkovej úryvky o mladosti pána prezidenta. 3. Slávnostný prívet prof. Al. Dolínka a žiaka Št. Pánisa. B) Vyššie oddelenie: 1. Ouvertura. 2. Recitácia Ol. Belaja a Zd. Robovej. Aug. Šteffek prečítal z knihy Karla Čapka úryvky o prez. Masarykovi. 3. Slávnostnú reč mal prof. dr. J. Húsek a žiak VII. triedy Vl. Vrzal. Slávnosti boli zakončené hymnami. Pevecké čísla pripravené vystaly pre chorobu učiteľky spevu sl. A. Dočkalovej. Dňa 14. marca recitoval žiakom R. Alléon. Dňa 20. júna bola poriadaná prednáška o tuberkulóze, pečlivostou mestského zdravotného úradu.

Ústne maturitné skúšky sa konaly od 20. do 23. júna 1932 za predsedníctva p. Juraja Neráda, riaditeľa št. dievč. reál. gymnázia v Bratislave. Skúške sa podrobilo 25 žiakov verejných a 1 externista. Zo žiakov verejných boli uznaní 6 dospelými s vyznamenaním, 15 žiakov dospelými, 2 a externista majú opravnú skúšku z 1 predmetu po prázdninách a 1 reparát z 2 predmetov vo februárovom termíne a 1 bol reprobovaný na rok.

Školský rok bol zakončený dňa 28. júna; pred rozdaním vysvedčení bolo spomenuté významu Cyrila a Metoda a Majstra Jána Husa.

Estetická výchova.

Príležitostné výklady o umení: exkurzie do výstav, ukážky vzorných reprodukcii umeleckých diel a poukazy k odborným spisom aj dôvernejšie oboznámenie sa s tvorbou, kde žiakovský interes neprestal na školskom štúdiu — toto sa už od rokov stáva učiteľovi kreslenia požiadavkom samozrejmosti. Tiež tohoto roku bolo dbané na našom ústave praktickej estetiky, ako nutného doplnku vlastných hodín kreslenia.

Plasticita žiakovskej psychy v útlejšom veku bola by iste dôvodom začať s estetickou výchovou čím skôr (čo iného je výchova ku krásnu, než inou modifikáciou výchovy citovej?), lež preca má svoje miesto až v najvyšších ročníkoch. Síce už v tercií aj v šekunde uslyší žiak všeličo, ako nápoveď, prísľub hodnôt vymykajúcich sa formátom aj štruktúrou bežnému katedrovému ceneniu. Už na tomto stupni a v menej talentovaných jedincoch objaví učiteľ

typy reálne a visuelné, s ktorými urobí ďalekosiahle skúsenosti. Keby platila obecné udávaná hranica o chápaní umeleckého krásna až pätnáctym-šesťnástym rokom, je možné s určitou osôznaiť tieto typy už o mnoho skôr.

Stupeň vnímania umeleckého diela, v tomto veku je síce ešte dosť primitívny, ale jestvuje. Dosť na tom, keď učiteľ vyvolá u žiaka pocity ľúbeznosti a neľúbeznosti v barevnej zostave, naučí sledovať priebeh línie rovnej a krivej (vlastný čiarový rytmus býva aj pre umelca, pojmom ťažko vysvetliteľným) a upozorní na úpravu práce práve toľko, ako na prednes. Vlastná estetická výchova — vo vznešenom toho smyslu slova — ktorej uskutočňovanie sa dodnes neobišlo bez trápnych omylov a nedorozumení, (ak v rozsahu tak metodách) sa posúva do tried najvyšších a ani tu nesklúda hneď ovocie úmerné vynaloženej energii.

Nie je to pochybovačnosť, ani nevier, keď si učiteľ dozná, že z jeho aj veľmi živých, veľmi naliehavých, citove útočných, opravdových slov si jeho žiaci odnášajú zväčša myšlienkový chaos a dojem slovného vodopádu. Filozofovanie a rétorstvo nie sú síce na mieste, kde vychádzaš z výtvarníkovho činu, a preca o umení je nemožné hovoriť, bez citového zaujatia a formou, ktorú si diktuje tak výnimečný obsah. Ani vzrušenie nemusí znieť groteskne, kde je podmienené skutočnými znalosťami, predovšetkým láskou k veci. Koncom-koncov umenie je lyrická záležitosť.

Keď sa vidí ideál dnešnej výchovy v žiakovskej súčinnosti a sokratická dialogická metoda výkladu sa pokladá pri všetkých technických ťažkostiach za najskôr vedúcu k cieľu, bude i v estetickej výchove tento zreteľ veľmi rozhodujúci. Je zaujímavé, ako sa tento smer dobre osvedčuje v školskej praxi, v praktickej estetike.

Vyimúc len riedky dotaz (pochybnej spontánnosti) so strany žiakov, vynucujú si exkurzie do umenia pre začiatok veru primálo. Učiteľ zväčša hovorí sám. Od formulácie otázky až po jej zodpovedania je striedavo tlmočníkom, striedavo autorom všetkého. Jeho veľmi srdečný tón a povzbudzujúci dôraz na otvorenosť žiakovských odpovedí či námietok vyvolávajú len kde-tu akúsi odôzvu.

Celková rozpačitosť žiactva sa stupňuje len slovnou pohotovosťou učiteľovou (hoci jeho znalosti imponujú). Keď vytrvá tento ďalej vo svojej oblasti, bez osvieženia ináče sviežej prednášky (buď epizodou alebo poukazom k ľudskejším oborom ľudskej práce) zmocní sa celej triedy stiesnenosť najhoršieho druhu. Konečne ai doporučeniahodný štýl improvizácie zdá sa násilným a akoby priškrteným; prednášajúci, aby prekonal únavu, do ktorej už sám upadá, musí alebo veľa nepekného nevidieť, alebo rýchle prejsť ku kresleniu — manuelnému.

Ešte najskôr darí sa praktickej estetike v príležitostných rozhovoroch, kde vystupuje vo forme poučiek či zdôvodne-

nia na okraj práce, alebo ako krátke intermezzo v pauzách modelu, shrňujúc získané poznania a nové predosielajúc.

Tu tiež nejeden subjektívny zreteľ — presvedčujúci nad pomyslenie — sa uplatní viac, než kdekoľvek inde. Nielen učiteľ vyslovuje svoj názor na vec a svoju skúsenosť s ňou, tiež žiak sa tu vysloví o všeličom, aj keď vo forme nie dobre začatej práce. Rozdielnosť riešenia tohože úkolu vedie k rozvažovaniu veľmi rôznorodému, a je na učiteľovi, aby — keď postupoval nejakú chvíľu individuálne — aspoň v závere odtiaľ vyťažil pravdu obcejnejšej platnosti. Ako si v tomto hodnotení viest, ako ďaleko vylúčiť tvrdosť absolútneho súdu a zase opačne neskončiť v lacnom (tak často) relativizme — to, ako celá naša estetika, vyžaduje predovšetkým ľudských, povahových vlastností učiteľových. Nielen znalosť oboru, ale vnútorná jemnosť, nie výška remesla, ale to, čo ho povyšuje k vznútorneniu, je zárukou kladného výťažku aj v školskej praxi. Bezpochyby aj učiteľom estetiky sa človek rodí.

Náš — žiakov a učiteľa — učebný úkol a cieľ? Nechceme len rozumeť umeniu (s púhymi »vynávačmi krásy« robí život smutné skúsenosti). Stotožňujeme pojem krásy s pojmom zmnoženia života: životnej rozmanitosti, plnosti sa podivujeme. Chceme vonkomcom i záporné mocnosti, pokiaľ sa životne prejavujú, nazerať ako prirodzené, a keďže Prírode platí náš obdiv — aký div, že aj tu stojíme tak často mlčanlivo a dojatí? — Poučení umením veľkými tvorcami nesmiernych epôch, túžime vniesť niečo z ich rozochvenia a ušfachtilej vášne do svojho len prízemného živobytia. *K. Štika.*

Telesná výchova a šport.

Na Medzinárodnom kongrese pre telesnú výchovu, konanom od 1. do 4. augusta 1928 v Amsterodame pri príležitosti olympijských hier, vynikly hlavne prednášky rakúskych delegátov dr. Karla Paulhofera a dr. Jána Spitzzyho z Viedne o telesnej výchove školskej mládeže. Dr. Paulhofer prikladá škole veľký význam v telesnej výchove, ba označuje ju ako hlavného činiteľa v telesnej výchove vôbec, ovšem že v škole vychovávateľsky pretvorenej v smysle biologickom. V školskom telocviku je zastancom prirodzeného pohybu: čím je pohyb prirodzenejší a voľnejší, tým má pre dieťa, človeka väčšiu cenu.

Na našom ústave majú žiaci možnosť, ako v telocvični, po prázdninách celkom dobre upravenej a zariadenej, tak na školskom dvore, síce dosť malom a len tak, tak vyhovujúcom, sa nielen venovať najrôznejším športovným odvetviam, ale tiež i do nich vniknúť. Jestliže sa vyskytly cez to nejaké prekážky, ktoré vadily žiakom venovať sa určitému druhu telesnej výchovy, tu príčinením vedúceho profesora i tieto ťažkosti byly odstránené. A tak dnes všetci žiaci, hlavne menší, ktorí majú možnosť začať od počiatku, vyjdú po tejto stránke

raz do života dobre vyzbrojení. Som si vedomý, že telesná výchova, hlavne tedy šport, je k tomu, aby ľudské telo »nezhrdzavelo« a predovšetkým nahradzovalo a vyrovnávalo nedostatok telesnej práce.

Šport je dnešný elixír života: práca väčšiny z nás, školskej mládeže, ľudí u strojov a so strojmi má za následok nielen nešikovnosť, ale i nevyvinutie, prípadne slabnutie určitých svalových skupín.

Telocviku povinnému sa vyučovalo po dvoch hodinách týždenne v každej triede. Od telocviku dievčenského pre malý počet žiačok sa však upustilo. Do pozdneho podzimu a zase veľmi skoro z jara cvičilo sa na ústavnom dvore. Pestovala sa ľahká atletika, rôzne míčové hry, hádzaná a wolley-ball; pre nedostatok finančných prostriedkov nemohol sa doteraz zaviesť basket-ball a pozemný hockey. V nasledujúcom roku však už iste začneme.

Tohoto roku použili sme i niekoľkokrát prilahlú Pálffyho záhradu, ktorú nám doteraz mesto, ačkoľvek žiadosť bola podaná už pred rokom, nepridelilo. Nie je sporu o tom, že by tento čin mesta prospel zdravotnému stavu nášho žiactva, ale i táto časť ulice získala by na svojom vzhľade.

K vlaňajším odborom: plaveckému, ľahkoatletickému, lyžiarstvu, k odboru míčových hier, kanadského hockeya a footballovému pristupuje toho roku ešte vesliarsky. Žiaci vyšších tried mali možnosť navštevovať a cvičiť pod dozorom skúsených závodníkov v Slovenskom vesliarskom klube.

Plavci začali, ako v rokoch minulých, hneď na začiatku školského roku; plavectvu venujeme veľkú pečlivosť, lebo pohyb v druhom živle pozemskom — vode — podporuje pružnosť a ohybnosť organizmu, vedie k docieleniu krásnych foriem tela a k získaniu čistých linají. Plávanie má hlavne pre školskú mládež nepopierateľnú cenu. Je to najlepšie dychové cvičenie, zvyšuje telesnú imunitu, obranu individua proti rôznym chorobám a je doteraz najlepšou zbraňou proti tuberkulóze. Jedine plávaním môžeme odstrániť nemoce storočia; nervozitu, nachladnutie, nosohrtanové katary, chudokrvnosť, srdečnú nervózu a iné. Plávanie na našom ústave bolo celú zimu (i v najväčších mrazoch) a prez to ani jeden žiak neochorel. I v dobe, kedy väčšina ústavov bola pre chrípkovú epidémiu v Bratislave zatvorená, na našom ústave učilo sa normálne a žiaci v nestenčenom počte dochádzali na plavecké tréningy, ktoré boli dvakrát týždenne (v pondelok a vo štvrtok)). V pondelok bolo školské plávanie, vo štvrtok cvičili žiaci s plaveckým odborom I. Čs. Š. K. Bratislava. Vôbec menovaný klub vychádzal našim žiakom v ústrety, či už v plavectve, či v ľahkej atletike, alebo footballu.

Najcennejším úspechom činnosti nášho plaveckého odboru toho roku bolo trvalé získanie poháru venovaného mestom Bratislavou. Na plaveckých závodoch stredných škôl v Bratislave, dňa

29. novembra 1931, zvíťazilo naše družstvo po tretí raz (1929, 1930, 1931). Naši plavci startovali i na iných plaveckých závodoch, odkiaľ temer vždy priniesli plaveckému odboru I. Čs. Š. K. Bratislava cenné body. Tréningov bolo celkom 52, za účasti skoro 2000 žiakov a členov odboru. Hralo sa i vodné polo, kde úspešne si viedli benjaminci — chlapci 14roční.

Najúspešnejším plavcom bol Tierberger, žiak VI. triedy. Veľkou škodou je, že sme sa nemohli zúčastniť plaveckých závodov v Prahe pri sokolskom slete. Iste by sme sa boli čestne umiestnili.

Lahkí atleti cvičili na školskom dvore, najviac však na závodnej dráhe Š. K. Bratislavy, vždy v utorok a vo štvrtok. Veľmi pekných výsledkov docielil žiak VII. triedy Janeček (100 m 11.6 sek., 200 m 23.4 sek.) a Pohlodek; v skoku vysokom Batla 161 cm, v skoku ďalekom 592 cm a Ganz 566 cm. Žiaci startovali na dvoch ľahkoatletických večeroch; bežali lesný beh pre prichodiacich 13. marca 1932 na 3 km. Žiak nášho ústavu, Holly VI. tr., bol druhým a Jakubec tretím. 1. mája bol náš odbor na klubových ľahkoatletických závodoch, 5. mája na dorasteneckých. 8. mája na stredoškolských závodoch o Mičurov pohár, kde v silnej konkurencii bratislavských a vonkovských stredných škôl (Rg. Trnava) zvíťazil Janeček na 100 m a naša štafeta 4×100 m mala veľmi pekný čas, 48 vterín. Pre tieto závody nemohli sme sa vypraviť na závody do Skalice, na ktoré sme sa veľmi tešili. Vlní »unikol« nám pohár len o 2 body, takže toho roku sme sa chceli vrátiť rozhodne ako víťazi. 16. mája startoval náš odbor na ľahkoatletických závodoch I. Čs. Š. K. Bratislavy. 22. mája závodili štyria naši závodníci za Š. K. Bratislavu v Zlíne. 25. mája boli sme na závodoch maďarských a nemeckých stredných škôl o Morávken pohár; a skončili sme na treťom mieste. Po tohoročných skúsenostiach sa však týchto závodov nezúčastníme (stránice a nemôžné sudcovanie). 5. júna účastnili sme sa okrskových preborov v Bratislave a dňa 12. júna v Pezinku z príležitosti osláv 10ročného trvania klubu.

Tohoročná nestála zima nepriala zimným športom; odbor kanadského hockeya ani riadne nemohol trénovať. Taktiež lyžiarských závodov v Ružomberku sme sa nezúčastnili, pretože žiaci nemali jednak žiadnu prípravu, nebolo peňazí na cestu a vlnajší závodníci — väčšinou synovia železničiarov — opustili náš ústav. Pokiaľ snehové pomery v okolí Bratislavy dovolily, sankovalo 170 žiakov a lyžovalo 85 žiakov.

Wolley-ballový odbor sohral niekoľko zápasov so Sokolom, reálnym gymnáziom, Ymkou, obchodnou akademiou a skautami. Hral na podzimnom turnaji 24. X. a 25. X., ktorý poriadala YMCA, hral s učiteľským ústavom v Modre 31. X., s obchodnou akademiou 25. XI., so Sokolom I 10. III. 22. októbra hralo sa medzitriedne majstrovstvo a víťazom sa stala trieda Vb. Tento odbor má rad dobrých a mladých hráčov, ktorí v budúcom roku budú iste hľadaným súperom.

Hádzaná, ktorá sa tešila veľkej obľube, sohrala veľmi mnoho zápasov, ale väčšinou len domáceho rázu. Zato nebola núdza o záujem a časté pozápasové vášnivé debaty.

Football bol tohoto roku pre množstvo rôznych podnikov dost zanedbaný, toho však nijak zvlášť nefutujem. Žiaci, ktorí holdujú tomuto športu, majú hodne príležitosti i mimo školu.

Školské hry pre nižšie triedy konaly sa pravidelne v utorok a piatok, pre vyššie príležitostne, čo sa dobre osvedčilo, jako som už v predošlej výročnej zpráve uviedol. Mnoho žiakov je prespoľných, majú i odpoľudňajúšie vyučovania a ich pobyt v Bratislave je viazaný na odjazd vlakov.

Jednotlivé odbory mali však presne stanovené dni. Okrem toho v rôznych telocvičných spolkoch (Sokol, RTJ., Orol, YMCA) cvičilo pravidelne dvakrát týždenne asi 120 žiakov. Ako z uvedeného je patrné, mali žiaci hodne príležitosti k riadnej rekreácii a skutočne toho tiež v hojnej miere užili.

Týmto som len zhruba vylíčil, jako som sa tohoto roku staral o telesnú výchovu a šport. Robím to preto, ponevác význam telocviku v najširšom slova smysle vidím v tom do nemožnosti otrepanom, ale príliš pravdivom mens sana in corpore sano. Spokojné telo je vždy dobrá vec pre ducha.

»Ideme svalmi, utekáme pľúcami, silne bežíme srdcom, odolávame žalúdkom, ale cieľa dospievame modzgom.« Tieto slová Tissieho sú mojim kredom. Všetkým žiakom a telesnej výchove na našom ústave prajem v budúcom roku hodne úspechov. *Josef Houdek.*

Rodičovské sdruženie pri štátnej reálke v Bratislave.

Prvá schôdza bola dňa 25. septembra 1932. Bol zvolený predsedom pán inž. dr. E. Napravitl. Členmi výboru boli: pán Novotný, úradník ČSD., p. Adolf Wistřela, úradník ČSD., Račišdorf, pán V. Najman, četnícky nadporučík, Bratislava, p. A. Šádková, učiteľka, prof. dr. Štefan Bezák, prof. Fr. Mareš, riaditeľ p. K. Hepner. Debatu o strednej škole a rodičovských sdruženiach zahájil prednáškou riad. K. Hepner.

Dňa 21. decembra na schôdzke prednášal prof. Jozef Pok o Stredoškolskej sociálnej pečlivosti a Študentskom zdravotnom ústave v Bratislave.

Dňa 25. apríla bola schôdza, na ktorej prednášal prof. dr. St. Kamarýt o Reforme školskej vôbec a o moderných smeroch amerických.

Činnosť sdruženia bola skončená dňa 15. júna spolkovou schôdzou s prednáškou riaditeľa K. Hepnera: Preťažovanie žiakov. Priemerná účasť na schôdzach bola 42 členov.

započal svoju tohoročnú činnosť 12. septembra 1931 za predsedníctva F. Habartu (VII.), za ktorého sa pozdejšie ujal vedenia J. Fabian (VI.) a J. Vylefal (VI.).

Krúžkovej činnosti zúčastnili sa žiaci IV.—VII. triedy, počtom 72. Z vybraného členského príspevku predpláca si krúžok slov. časopis »Svojeľ«, dal opraviť violoncello (70 Kč) a zakúpil noty (60 Kč). Nadpriadol tiež priateľské styky s inými miestnymi stredoškolskými krúžkami a utužil styk so Sväzom slovenského študentstva.

Schôdzky, ktorých bolo v tomto správnom období 12 členských a 5 výborových, konávaly sa v sobotu odpoľudnia. Program bol vyplňovaný jednak prednáškami (z toho jedna francúzska), recitáciami a vlastnými literárnymi prácami, jednak hudobnými, spevnými a zábavnými číslami. Krúžok oslávil na svojej schôdzi dňa 12. XI. 1931 desiate výročie smrti P. O. Hviezdoslava, dňa 6. II. 1932 osemdesiate výročie smrti Jána Kollára, kedy prehovoril o jeho životnom diele prof. dr. J. Húsek. V snahe povzbudiť členov k činnosti, poriadal krúžok recitačné závody s odmenou za prítomnosti prof. F. Kadleca.

Mimo tieto pravidelné schôdzky poriadal krúžok 12. XII. 1931 Mikulášsky večierok a pod vedením profesorov mal na starosti tiež usporiadanie školských slávností, a to: 28. X. 1931 slávnosti 14. výročia trvania ČSR., 7. III. 1932 slávnosti 82. výročia narodenia pána prezidenta Masaryka a 4. V. 1932 výročia tragickej smrti generála M. R. Štefánika.

Študentský zdravotný ústav v Bratislave.

Študentský zdravotný ústav vyrástol z opravdového úsilia a snahy podať študentstvu najpotrebnejšiu pomoc zdravotnú a sociálnu, z túhy a poctivej snahy podať stredoškolskému študentstvu pomocnú ruku tam, kde ani rodičia, ani škola nemôžu účinne a dobre zasiahnuť a študentstvu prospieť.

Študentský zdravotný ústav v Bratislave vošiel v život 1. septembra 1931 za finančnej pomoci ministerstva školstva a ministerstva financií. Práca v ústave je rozdelená na medicínsku a sociálnu. V prvom roku svojho trvania boli prevedené povinné školské prehliadky všetkých stredných škôl, zastúpených v Zdravotnom ústave. Mimo školských prehliadok navštevujú študenti Zdravotný ústav jednotlivo v ordinačnej dobe denne od 9.—11. hod. dopoludnia a v utorok, stredu a piatok od 3.—5. hod. odpoľudnia. Mimo pomoc zdravotnú vyhľadávajú študenti rôznu pomoc sociálnu u sociálnej tajomníčky ústavu. Táto vybavuje celú administratívu, žiadosti študentov do sanatorií, ozdravovní, koná sociálne šetrenia pomerov študentov atp. Žiadosti o umiestnenie do sanatorií a ozdravovní podávajú si študenti, u ktorých sa zistila tuberkulóza alebo silná anaemia pri školských prehliadkach, priamo Zdravotnému ústavu. Prípady z ostatného Slovenska postupuje Zdravotnému ústavu väč-

šinou Masarykova liga proti tuberkulóze v Lipt. Sv. Mikuláši, alebo riaditeľstvá škôl s priloženým lekársnym dobrozdaním. Zdravotný ústav predkladá potom žiadosť s dokladmi rôznym dobročinným spolkom a korporáciám, Masarykovej lige atď. k čiastočnému hradeniu výloh a o z b y t o k žiada potom ministerstvo školstva, ktoré tento postup prísne vyžaduje. Po povolení úhrady liečebného študentov všetkými zmienenými inštitúciami posielajú Zdravotný ústav pacientov (pacientky) do rôznych sanatorií s najmenšou čakacou lehotou, nie s vyššou sadzbou ako 45 Kč denne. Na luxusné sanatóriá s vyššou sadzbou ministerstvo školstva zásadne neprispieva.

Pomoc sociálnu (obеды, lacnejšie byty a pod.) veľmi nemajetným študentom nemohol ústav v prvom roku ešte poskytovať, keďže musia sa najprv v Bratislave vybudovať fondy, ktoré by túto vec financovali, podobne ako v Prahe, Brne a inde.

Lekársku prácu v ústave konajú veľmi obetavo p. Dr. A. Rosival, roentgenuje p. doc. Kuklová-Štúrová s p. Dr. Gajerskou. Ako odborní lekári pre Zdravotný ústav pracujú pp. Dr. Jedlička, Dr. Sedlák, Dr. Krýže, p. Dr. Mrázová-Trégrová. Sociálnu prácu konajú soc. tajomníčka M. Havránková.

Veríme, že v budúcom školskom roku sa činnosť ústavu ešte rozšíri a rozvinie za ideovej i finančnej pomoci škôl, rodičov a celej verejnosti, majúcej smysel pre dobrú, ľudskú vec.

Výlety a vychádzky.

Dňa 12. VI. Ib tr. na Pajštún (viedol prof. Černák), 22. a 23. VI. Va tr. do Považia (Čachtice, Beckov, Tematín, Nové Mesto n. Váh, Piešťany, viedol prof. Dr. Húsek) a dňa 20. a 21. VI. VI. tr. do Karpat (viedol prof. Kadlec).

Okrem toho bola 1 vychádzka do Vajnora na letisko a 1 astronomická, 5 vychádzok do Výstavy slovenskej knihy, 5 vychádzok prírodopisných, 4 vychádzky zemepisné, 2 exkurzie do vodárne, 1 do továrne Apollo, 1 vychádzka na Výstavu slovenských umelcov, 3 na výstavu Umeleckej besedy slovenskej.

3. Sbíerky učebných pomôcok.

Príjem školského roku 1931/32 bol: Zvyšok z roku 1930/31 20,55 Kč, za duplikáty 270 Kč, príspevkov od žiakov 10.500 Kč. Celkom 10.790,55 Kč.

Stav sbierok:

Profesorská knihovňa: stav 1931 1069 čísiel, prírastok 126, stav 1932 1185 čísiel. Výdaj

Žiakovská knihovňa: stav 1931 1353 čísiel, prírastok 33 čísiel, stav 1932 1386 čísiel.

Výdaj na obidve knihovne 2625 Kč.

Fyzika: stav 1931 641 čísiel, prírastok 13 čísiel, stav 654 čísiel. Výdaj 2625 Kč.

Prírodopis: stav 1931 1529 čísiel, prírastok 21 čísiel, stav 1932 1550 čísiel. Výdaj 1260 Kč.

Chemia: stav 1931 893 čísiel, prírastok 58 čísiel, stav 951 čísiel. Výdaj 1260 Kč.

Dejepis a zemepis: stav 1931 1127 čísiel, prírastok 1 číslo, stav 1932 1128 čísiel. Výdaj 735 Kč.

Matematika a desk. geometria: stav 1931 167 čísiel, prírastok 8 čísiel, stav 1932 175 čísiel. Výdaj 630 Kč.

Kreslenie: stav 1931 313 čísiel, prírastok 0, stav 1932 313. Z dotácie 735 Kč boly opravené modely v počte 65 kusov.

Rôzné: Zakúpené bolo 12 výtiskov notového materiálu za 130 Kč a dosky gramofonové s preslovmi pána prezidenta T. G. Masaryka za 96 Kč. — Preliminované bolo 630 Kč.

Sbierka herného a telocvičného náradia. Stav 1931 84 čísiel, prírastok 8, stav 1932 92 čísiel. Príjem herného fondu. Zbytok z 1930/31 Kč 91.20, od nem. r. g. 246 Kč, od spolku Makkabi 333 Kč, od žiakov 1179 Kč; celkom Kč 1849.20.

4. Štipendia.

Štipendiá mali:

1. Z prebytku pokút dôchodkových: Aleš Boleslav IIIa, 500 Kč, Jaroslav Kára Va, 800 Kč, Václav Kosar VI, 800 Kč.

2. Zo štipendia Jána Pálffyho: Ján Kosorinský IIIa, Štefan Klúčik Va, Koloman Batla VII, Augustin Šteffek VII, po 700 Kč.

3. Podpora ministerstva financií: František Baják Va 3400 Kč, Arnošt Rzehak VI 3400 Kč.

4. Krajinské štipendiá slovenské: František Kiššík IV, 700 Kč, Ludovít Bachratý Va, 1000 Kč, Tarzícus Havlovič Va, 750 Kč, Julius Kleskeň Va, 250 Kč (v I. behu), Imrich Tomaškovič Vb, 250 Kč (v I. behu), Jozef Kohut VII, 750 Kč.

5. Podpory stredoškolskej sociálnej pečlivosti pre Slovensko: Florian Bednarič VII, 400 Kč.

6. Podpory zo Zahradníkovho fondu pre synkov železničiarov mali: Alfred Passinger Vb, 300 Kč, Štefan Kosorinský VI, 200 Kč.

7. Štipendium P. Františka Schwugra č. 1 mal Miroslav Joachim IIIa, Kč 212.50.

8. Štipendium Makovického mal Ján Bukva VII, 500 Kč.

Spolok pre podporovanie nemajetných žiakov št. čsl. reálky v Bratislave.

Predseda pán riad. inž. Emil Napravil, miestopredseda prof. dr. Štefan Bezák, jednatel riaditel Karol Hepner, pokladník pán major v. v. Karol Sehrig.

Stav majetku 15. júna 1932: 6% IV. št. pôžička 11.100 Kč, 4½% IV. št. pôžička, nom. 17.100 Kč, 3% náhradné úpisy, nom. 3375 Kč, 4% pôžička mesta Bratislavy. Papiere tieto sú uložené v Bratislavskej všeobecnej banke.

Pr í j m y do 15. júna 1932:

Z výnosu základného imania	Kč 2075.45
Príspevky členov	Kč 1060.—
Dary	Kč 100.—
Z podnikov žiakov	Kč 87.—
Úroky z imania výdajného	Kč 253.60

V ý d a v k y:

Ošatenie	Kč 3074.20
Knihovňa pauperum	Kč 1499.30
Podpory v hotovosti	Kč 650.—
Administratívne výlohy	Kč 232.—

V peňažných ústavoch na vkladných knižkách . . . . . Kč 1819.35

Vklad v poštovej sporiteľni . . . . . Kč 848.35

Na bežnom účte u Bratisl. všeob. banky . . . . . Kč 4577.—

Ošatené bolo 47 žiakov šatmi, obuvou a bielizňou.

Výbor spolku ďakuje všetkým priaznivcom i členom spolku a prosí ich o priazeň i pre budúcnosť.

Vedľa spolku jestvuje šesť fondov pre podporu žiakov z doby maďarskej štátnej reálky, ktorých účet má byť prispôsobený novým štátoprávnym pomerom. Majetok fondov: 4200 Kč 4½% IV. štátnej pôžičky a 4900 predválečnej uhorskej renty. Deponované sú tieto papiere u berného úradu v Bratislave.

Vkladov: Kč 3130.70.

	Trieda										Spolu	
	Ia	Ib	II	IIIa	IIIb	IV	Va	Vb	VI	VII		
Narodení 1909	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
" 1910	—	—	—	—	—	1	—	—	1	3	—	5
" 1911	—	—	—	—	—	—	—	1	1	6	—	8
" 1912	—	—	—	—	—	—	2	2	2	5	—	11
" 1913	—	—	—	—	—	1	4	7	7	11	—	30
" 1914	—	—	—	—	—	5	8	6	20	7	—	46
" 1915	—	—	1	—	3	5	7	6	8	2	—	32
" 1916	—	—	2	2	5	7	9	8	3	—	—	36
" 1917	—	—	5	13	4	16	3	1	—	—	—	42
" 1918	1	1	9	9	12	—	—	—	—	—	—	32
" 1919	9	5	22 ¹	6	6	—	—	—	—	—	—	48 ¹
" 1920	20	27	8	—	—	—	—	—	—	—	—	55
" 1921	9	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
<i>h) Nepovinné predmety:</i>												
Spev	—	—	—	10	9	6	4	2	6	2	—	39
Cvičenia chemické	—	—	—	—	—	—	3	6	—	—	—	9
<i>i) Platy žiakov:</i>												
200 Kč platilo v I. behu	14	11	9	8	3	3	9	13	13	5	—	88
100 " " v I. "	—	1	—	—	—	—	1	2	—	1	—	5
200 " " v II. "	12	8	15	13	10	17	7	8	20	14	—	124
100 " " v II. "	—	1	1	—	1	—	1	3	1	1	—	9
V I. behu v celku	2800	2300	1800	1600	600	600	1900	2800	2600	1100	—	18.100
V II. " v	2400	1700	3100	2600	2100	3400	1500	1900	4100	2900	—	25.700
Oslobodení v I. behu	30	31	29	25	30	36	22	16	32	33	—	279
" " v II. "	27	32	32	17	19	30	25	20	21	23	—	235
Taxy prijímajúce	820	800	180	60	160	260	120	200	120	—	—	2720
Príspevky na pomôcky	880	860	960	660	680	800	660	640	880	780	—	7800
Taxy za duplikáty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	270
Príspevky na herný fond	132	129	144	99	102	123	99	96	138	117	—	1179
<i>j) Klasifikácia:</i>												
1. Dodatok za školský rok 1930/31:	Ia	Ib	IIa	IIb	III	IVa	IVb	V	VI	VIIa	VIIb	
Opravné skúšky povolené	2	1	3	8	7	4	7	9	11	3	7	62
Pri skúške opravnej neobstáli	2	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	7
Pri skúške opravnej obstáli	—	1	3	5	5	4	7	9	11	3	7	55
Ku skúške opravnej neprišli	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celkový výsledok 1930/31	2	5	6	8	2	4	3	6	5	6	3	50
Výborne spôsobilí	11 ¹	18	21	18	20	21	18	31	28 ¹	21	23 ²	230 ⁴
Spôsobilí	10	3	—	3	7	4	8	11	5	3	—	54
Nespôsobilí	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Neklasifikovaní	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Koncom školského roku 1931/32:												
Výborne spôsobilí	6	10	6 ¹	5	6	1	8	4	—	4	—	50 ¹
Spôsobilí	25	27	20	18	15	18	16	20	25	20	—	204
Nespôsobilí	3	—	3	4	4	7	3	4	9	4	—	41
Opravné skúšky povolené	5	4	18	3	5	8	6	3	18	10	—	70
Neklasifikovaní	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Dodat. skúšky povolené	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1

6. Soznam žiakov.

Žiaci hviezdíčkou označení sú vyborne spôsobilí. — Žiaci v zátvorkách vystúpili v školskom roku.
B. = Bratislava. Bydlisko rodičov sa neudáva, keď sa shoduje s rodom žiaka. Č. = zem Česká,
M. = zem Moravskosliezská, S. = zem Slovenská.

Ia. trieda.

1. Robert Altmann, Prešov, B. 2. Felix Balcar, Moravany (Č.), Račišdorf. 3. Otto Batelka, Horný Medříček (M.), B. 4. Vladimír Bečko, Podbrezová, B. 5. *Michal Belko, Malé Šenkvice. 6. František Belovič, B. 7. Rudolf Beneš, Trutnov (Č.), B. 8. Karol Bilský, Malé Šenkvice. 9. Ladislav Blumgrund, B. 10. [Jaroslav Brejcha, Litoměřice (Č.), Svätý Jur.] 11. Eduard Brychta, Račišdorf. 12. Ján Budějovský, B. 13. *Ludevít Čík, Račišdorf. 14. Zdenek Doležal, Pacov (Č.), B. 15. Gustáv Dubek, Pezinok, Sv. Jur. 16. [Miroslav Dvořák, Bučany, B.] 17. Miloš Erneker, B. 18. Eugen Fabián, Hontianské Ďarmoty, Cajla. 19. Antonín Farbula, Račišdorf, B. 20. Ondrej Feigenbaum, Kolta, B. 21. Jozef Fekete, B. 22. Alfréd Fiala, Račišdorf. 23. Oldrich Fischer, B. 24. *Ján Hampl, Rakovník (Č.), B. 25. Ján Hanák, Kuchyňa. 26. *Rudolf Hodál, Nedašovice, B. 27. Zdenek Hocke, Libochovice (Č.), B. 28. Štefan Hólcinger, Farná. 29. Jaroslav Horáček, Ždanice (M.), Petržalka. 30. [Julius Horák, B.] 31. *Ján Horecký, Stupava. 32. Karol Horváth, Čeklís. 33. Pavel Hradec, Lovinobaňa, Račišdorf. 34. Mojmir Hrušovský, Turč. Sv. Martin, B. 35. Miloš Jermář, Dejvice (Č.), B. 36. [Ludevít Kochol, Omsk (SSSR.), Alžbetin Dvor.] 37. Rudolf Kováč, Ivánka pri Dunaji. 38. [Ján Královič, Lamač.] 39. Jaroslav Krecbach, Kvačice (M.), B. 40. Jozef Krivek, Sv. Kríž n. Hronom, B. 41. Karol Lachman, Křinec (Č.), B. 42. Ján Michal Liška, B. 43. Michal Lukás, Lozorno. 44. Tomáš Luknár, Račišdorf.

Ib. trieda.

1. Štefan Horváth, Maďarbél, Pezinok. 2. *Michal Hrala, Bánovská Kesa, Galanta. 3. *Vít Chlup, Olomouc (M.), B. 4. Ladislav Jakubec, Lugoi, (Rumunsko), B. 5. Pavel Karger, Jablonica, Riečnica. 6. Bivoj Knobloch, Turnov, (Č.), B. 7. Stanislav Mahdalík, Přerov (M.), Kómárno. 8. *Milan Mikolášek, Velké Meziříčí (M.), B. 9. Ludovít Molnár, Košúty. 10. Ludovít Morávek, Račišdorf. 11. [Štefan Mózsi, Bratislava, Petržalka.] 12. JuraĽ Nikl, Praha (Č.), B. 13. Ján Pentek, Sv. Kríž n. Hron. 14. *Igor Pokatov, Mnichovice (Č.), B. 15. Ladislav Prekopp, Sv. Jur. 16. Pavel Pukančík, Pezinok. 17. Alfréd Rišňovský, Levice, B. 18. *JuraĽ Sedláček, Dobřív (Č.), B. 19. Julius Selecký, Račišdorf. 20. Anton Servis, Innsbruck (Rakúsko), B. 21. Jaroslav Skácel, Olomouc-Bělidla (M.), B. 22. Fridrich Stanček, Mošovce n. Váhom, B. 23. *Vladimír Suske, Praha (Č.), B. 24. Viliam Székely, Galanta, Račišdorf. 25. *Karol Šída, Kačov (Č), Petržalka. 26. Rudolf Školník, Stráže, B. 27. Ján Šolín, B. 28. Václav Špaňhel, Hořice (Č.), B. 29. Dobromil Špička, Prostějov (M.), B. 30. Oldřich Špička, Prostějov (M.), B. 31. Jozef Štiglic, Farná. 32. *Vladimír Švábik, Kyjov (M.), B. 33. Robert Švarc, Košice, B. 34. Zdenek Tesař, Uh. Ostroh, (M.), B. 35. Rudolf Trepáč, Pestszentlőrincz (Maďarsko) Alžbetin Dvor. 36. Milan Valachovič, Pezinok. 37. Alexander Venglár, Kecskemét (Maďarsko), B.

38. Karol Vetterl, Žamberk (Č.), B. 39. Jaroslav Vožický, Josefov (Č.), B. 40. *Václav Vystavěl, Michalovce, B. 41. Otokar Zavázal, B. [Ján Zelinka, Kroměříž, (M.), B.] 43. Cyril Zeman, Vajnory.

II. trieda.

1. *Karol Amon, Račišdorf. 2. Zlatica Böhmová, Bratislava. 3. Rozália Domitreková, Ladce. 4. Pavel Fašung, Vajnory. 5. *Eduard J. Fekete, Račišdorf. 6. Ludevít Glasa, Farná. 7. Robert Grünberger, Trenčín. 8. Štefan Hanny, Devínska Nová Ves. 9. *Miroslav Chabiča, Opočno (Č.), B. (priv.). 10. *František Kleiner, Říčky (Č.), B. 11. Zdeněk Kleisner, Zlín (M.), B. 12. Jozef Kofínek Stupavá. 13. Anna Kormančíková, Čeklís. 14. Bohuslav Krejčí, Bratislava. 15. Ladislav Landsman, Devínska Nová Ves. 16. Ladislav Letko, Bratislava. 17. *Miloš Lukaszewicz, Třebíč (M.), Zohor. 18. Vít Málik, Wheeling (USA.), Bučany. 19. Ján Malý, Inzersdorf (Rakúsko), Sv. Jur. 20. Julius Matejka, Šurany, B. 21. Augustína Mátušová, Račišdorf. 22. Jozef Mazurkovič, Lamač. 23. Jozef Medňanský, Bratislava. 24. *Jozef Mikeš, Čkyně (Č.), B. 25. Jiří Němeček, Jamný (Č.), B. 26. Bedřich Novotný, Viedeň (R.), B. 27. Vojtech Parák, Čachtice, B. 28. Richard Paulay, Rejno (N.), B. 29. Silvester Pláteník, Čeklís. 30. Maximilián Procházka, Sýcina (Č.), B. 31. Vladimír Řikovský, Břeclav (M.), B. 32. Pavel Ringwald, Budapešť (Maďarsko), B. 33. Jozef Růžička, Domamyslice (M.); Ivánka. 34. František Schreier, Stupava. 35. Ivan K. Schwarz, Košice, Žilina. 36. Alexander Stoviček, Račišdorf. 37. Juraj Šádek, Rožňava, B. 38. Jozef Škába, Bratislava. 39. Ignác Šteffek, Hochštetno. 40. František Štěpánek, Praha (Č.), B. 41. Jiří Štýbnar, Luhačovice, (M.), B. 42. Dušan Urbánek, Kralupy (Č.), B. 43. Viliam Urbašek, Bratislava. 44. Jozef Václavík, Bratislava. 45. Julius Vaňura, Bratislava. 46. *Antonín Wistřela, Lipník (M.), B. 47. Michal Zahradník, Budapešť (Maďarsko), Žilina. 48. Zdeněk Zahradník, Louny (Č.), B. 49. Kristián Zeman, Vajnory.

IIIa. trieda.

1. Jindřich Baderle, Pardubice (Č.), B. 2. František Baričič, Farná. 3. [Ján Bocán, Chtelnica.] 4. Aleš Boleslav, Uh. Hradiště (M.), B. 5. [František Boudys, Sv. Hippolyt (Rakúsko), B.] 6. Gustáv Čech, Revúca. 7. Augustín Deršák, Láz. Bělohrad, B. 8. Josef Dobřecký, Štěpánov (M.), B. 9. Ladislav Dorogi, Podbrehy Lehotka, Vyhne. 10. Miroslav Eminger, Hor. Orechovice (Bulharsko), Farkašín. 11. Emil Feldmann, Trutnov (Č.), B. 12. Tibor Freššo, Štiavnik, Petržalka. 13. Přemysl Havránek, Klášter n. J. (Č.). 14. Karol Hezský, Vrchlabí (Č.), B. 15. Viliam Hrdlička, Račišdorf. 16. Rudolf Ivanič, Račišdorf. 17. Ján Jánošík, Ivánka. 18. *Miroslav Joachim, Praha, B. 19. Ján Kavický, Bratislava. 20. Jozef Kemeneš, Májcichov, Ivánka. 21. Karol Kiszela, Bratislava. 22. Miroslav Klička, Banjaluka (Bosna), B. 23. Vojtech Kliment, Sebedín, B. 24. Ján Konček, Krakov, Račišdorf. 25. *Ján Kosorinský, Pytelová; B. 26. Bohuslav Krížko, Bratislava. 27. *Karol Lackovič, Bratislava. 28. *Pavel Leffler, Senec. 29. [Václav Leška, Vajnory.] 30. Bedřich Lévai, Viedeň, B. 31. *Adolf Liegert, Praha, B. 32. Rudolf Liška, Lubno (Štýrsko), B. 33. Anton Mader, Pajštún, Petržalka.

IIIb. trieda.

1. Arnošt Malý, Jakubov.
2. Maroš Karol, Buenos Aires (Argentína), B.
3. *Bedrich Matzinger, Urmince, B.
4. Štefan Menzel, Bratislava.
5. Leopold Morávek, Lozorno.
6. Božena Najmanová, Chrudim (Č.), B.
7. *Vlastimil Napravitl, Praha, B.
8. *Miroslav Nedvěd, Hřivčice (Č.).
9. Ján Nosek, Těšice (M.), B.
10. Jozef Peschl, Mást.
11. Jaromír Procházka, Praha, B.
12. Odo Rössel, Pola (Itália), B.
13. Ernest Schulte, Udvarnok.
14. Karol Sehrig, Viedeň, B.
15. Dalimil Sitár, Hlohovec, B.
16. Štefan Sloboda, Zohor.
17. Rastislav Sovík, Praha, B.
18. Viliam Staviček, Račišdorf.
19. [Maria Studničková, Timošovka (SSSR), B.]
20. Tjbor Sulovský, Trenčín, B.
21. *Arnošt Suske, Praha, B.
22. Juraj Svätý, Senica, Revúca.
23. Karol Škába, Rotgemos (Rakúsko), B.
24. [Imrich Šotník, Vajnory.]
25. Karol Špinar, Vlachovo Březí (Č.).
26. *Ivan Špitka, Lubina.
27. [Miroslav Tesař, Machov (Č.), Senica.]
28. [František Turner, Devínska Nová Ves.]
29. *Karol Valečka, Praha, B.
30. Ján Valent, Lozorno.
31. Viliam Vrábel, Hody.
32. František Weil, Nitra, B.
33. Pavel Zachara, Rybky, B.
34. Maria Napravitlová, Kobylany (M.), B.

IV. trieda.

1. František Albert, Čeké, Křídlovice, B.
2. Ján Bečko, Lopej, B.
3. František Bouda, Mělník, B.
4. Otto Eckhardt, Bratislava, Plav. Sv. Peter.
5. Pavel Gežo, Štiavnik.
6. Ján Gužík, Vendling (Rakúsko), B.
7. Ivan Hapala, Szczakowá, Poľsko, B.
8. Katerina Havlová, Devínska Nová Ves.
9. Otto Höfer, České Budějovice, B.
10. Pavel Hrivík, Dlhé Pole.
11. Margita Hrozeková, Nagymagyar, Pila.
12. [Zoltan Hrušovský, Šurany, B.]
13. Ján Jakubec, Celje, Jugoslávia, B.
14. František Kiššík, Kúty, B.
15. Juraj Kosorinský, Pytelová, B.
16. Jozef Krupa, Hrabové, Veľká Bytča.
17. Jindřich Kužel, Praha, B.
18. Anton Lednár, Račišdorf.
19. [Valeria Lučeničová, B.]
20. Vladimír Machaňkov, Serkuti, SSSR., Gessayovo.
21. Rudolf Machota, Irbit, SSSR., B.
22. Alexander Mátuš, Račišdorf.
23. Eugen Mikič, Žilina, B.
24. Viliam Mikič, Žilina, B.
25. Otto Navrátil, Dolný Čepení.
26. [Maria Ondrišová, Malé Brestovany.]
27. Miroslav Pekař, Třeboň, Daliměřice (Č.).
28. Karol Pláteník, Žilina, Čeklis.
29. František Polák, Hochštetno.
30. [Jindra Poslušná, Kroměříž, B.]
31. [Jozef Pravda, Čataj, B.]
32. Bedrich Rišnovský, Bratislava, Komjatice.
33. Bohuslava Robová, Příbram, B.
34. Jozef Ryba, Škvříany, B.
35. *Jozef Slezák, Chylice (M.), B.
36. Ladislav Staněk, Hüls, Nemecko, Žďár.
37. Zlatica Tóthová, Lučenec.
38. Bedrich Vaněk, Viedeň (Rak.), B.
39. Karol Veverka, Praha, Giurgiu, Rumunsko.
40. Ladislav Virgovič, Strážov.
41. Karol Zlámal, Dluhonic (M.), Senec.

Va. trieda.

1. *Ludevít Bachratý, Trnava, Račišdorf.
2. František Baják, Podvysoká, B.
3. *Alexander Bánovský, Budapešť (Maďarsko), B.
4. Vojtech Bednarič, Račišdorf.
5. Oliver Belaj, Vajnory.
6. Karol Boško, Čeklis.
7. Štefan Brbůch, Stupava.
8. Alojz Budějovský, Viedeň (Rakúsko), B.
9. Vladimír Bukva, Pottsville (USA), B.
10. František Čík, Čeklis.
11. *Sta-

nislav Čík, Račišdorf. 12. Libuša Doležalová, Mělník (Č.), B. 13. Vincenc Dotter, Veľký Diosek. 14. Viliam Fray, Vášárút. 15. Leo Fuchs, Považská Bystrica. 16. *Tarczcius Havlovič, Račišdorf. 17. Pavel Horváth, Horné Zelenice, Gessayovo. 18. Ľudevít Ivan, Beleg. 19. Géza Jablonský, Hôrka nad Váhom. 20. Rajmund Jaslovský, Hamilton (USA.), Vajnory. 21. *Tibor Just, Šípkové. 22. Jaroslav Kára, Praha (Č.), B. 23. Jozef Karlovský, Malá Vieska, Senec. 24. Julius Kleskeň, Malá Vieska, Veľký Fedymeš. 25. *Štefan Křúčik, Trlinok. 26. Karol Klusaček, Šala. 27. Johana Kořínková, Spittal na Dráve (Rakúsko), B. 28. František Lackovič, Svätý Jur. 29. *Olga Moníková, Česká Třebová (Č.), B. 30. Arnoštka Uhýrková, Sv. Hyppolit (Rakúsko), B. 31. *Edita Holzová, Osiek (Jugoslavia), B. 32. Hermína Pivoňková, Přerov (M.), B. 33. Ľudmila Vetterlová, Jagodina (Jugoslavia), B.

Vb. trieda.

1. Tibor Beďáč, Sádečné. 2. Rudolf Ganz, Moravská Ostrava, Žilina. 3. Robert Hluchý, Nové Mesto n. Váh. 4. *Jozef Horyna, Sendračice (Č.). 5. Rúfus Krامل, Račišdorf. 6. Jaroslav Krejčí, Vamberk (Č.), B. 7. *Pavel Křižan, Kysáč (Jugoslavia), Karvá. 8. Ladislav Kuriatko, Podlavice, B. 9. Bernard Lednár, Račišdorf. 10. Alfonz Lošovský, Trnava, Brestovany. 11. Jozef Nižňanský, Unín, Brodské. 12. *Jaroslav Nosek, Viedeň (Brno), B. 13. [Karol Novotný, Viedeň, B.] 14. Alfred Passinger, Liběchov (Č.), B. 15. Aladár Patsch, Piargy, Biskupice. 16. Vilém Pohlodek, Viedeň, B. 17. Štefan Potemri, Košice. 18. Zdeněk Procházka, Zderadiny (Č.), Suchdol. 19. Jaroslav Puchta, Viedeň, B. 20. Alojz Putna, Gross-Aigen (Rak.), Senec. 21. František Rábský, Chodov (Č.), Čeklis. 22. Ladislav Rozsypal, Kdyně (Č.), B. 23. Oldřich Severín, Praha (Č.). 24. *Jiří Smetana, Litovel (M.), B. 25. Rudolf Souček, Veselí n. Mor. (M.), B. 26. Adolf Steinberg, Svalava. 27. Julius Szabó, Bratislava. 28. Štefan Štukovský, Budapešť (Maďarsko), B. 29. Imrich Tomaškovič, Sv. Jur. 30. Vojtech Jakubík, Spišská Nová Ves, Rajec. 31. Štefan Pánis, Rendva, Senča. 32. Pavel Valach, Chicago (USA.), Kostolné.

VI. trieda.

1. Ján Alena, Veľké Leváre. 2. Michal Berger, Zlaté Moravce, B. 3. Pavel Brna, Perrovac (Jugoslavia), Takšoň. 4. Ján Fabian, Handlová, B. 5. [Gustáv Hanulják, Terchová.] 6. Jozef Hladík, Dolná Sytová (Č.), B. 7. Anton Holly, Stúpava, Hrubý Šúr. 8. Ján Houdek, Bělidlá (M.), B. 9. Ľudevít Hrdlička, Račišdorf. 10. Gejza Javornický, Košice, Chrástné. 11. Ladislav Kemeneš, Mačichov, Ivánka pri Dun. 12. Bedrich Klacko, Vlkovec (Č.), B. 13. František Klouček, Vamberk (Č.), B. 14. Jozef Konrád, Ivánka pri Dun. 15. [Vlad. Jaroslav Koreň, Vavrišov, Čeklis.] 16. Václav Kosař, Zvornik (Juhoslávia), B. 17. Štefan Kosorinský, Pytelová, B. 18. Jozef Kovalský, Valaská, B. 19. Ján Kráľovský, Gložan (Juhoslávia), Alžbetin Dvôr. 20. Augustín Oravec, B. 21. [Marta Panická, Rajecké Teplice, Žilina.] 22. Aladár Párik, B. 23. Jozefa Pavlínková, Boršice (M.). 24. Rudolf Pich, Sarajevo (Juhoslávia), B. 25. Rudolf Polakovič, Račišdorf. 26. Karol Ponocný, Mladá Boleslav (Č.), B. 27. [Alfonz Procházka, Rošindol, B.] 28. Ivan Rehák, Čadca. 29. Oldřich

Rolenc, Brno (M.), B. 30. Vladimír Rolenc, Brno (M.), B. 31. Arnošt Rzehak, Velká Úpa (Č.), Žitava v Sasku. 32. Václav Staněk, Plzeň (Č.), B. 33. Karol Strapák, Pezinok, Suchá n. P. 34. Rudolf Šanko, Trenč. Teplice. 35. Štefan Ščasný, Zohor. 36. Štefan Šimek, Velké Leváre, 37. Cyril Šlechta, Tábor (Č.), Sv. Jur. 38. Viliam Švehla, T. Sv. Martin. 39. Evarist Tirberger, Pola (Taliansko), B. 40. Rudolf Utěšil, Brno (M.), B. 41. Ján Valo, Psáre, Zohor. 42. Ludovít Váradi, Račišdorf. 43. František Vavrovich, B. 44. Jozef Vyletal, Sendražice (Č.), B. 45. [Julius Predáč, Pytelov. St. Kremnička.] 46. Eva Mészlová, Praha (Č.), B.

VII. trieda.

1. Koloman Batla, Zeleneč, Rybníčky. 2. Florian Bednarič, Račišdorf. 3. Mečislav Bek, Olomouc (M.), B. 4. Ján Bukva, Pittsburg (USA.), B. 5. Viliam Čiho, B. 6. Julius Deák, B. 7. Vojtech Dovín, Viedeň (Rakúsko), B. 8. Arnošt Fleischacker, Cifer. 9. Emil Fusek, Valašské Klobúky (M.), Velké Šenkvice. 10. František Habarta, Viedeň (Rakúsko), B. 11. Karol Hatvany, B. 12. Dezider Heveš, Potvorice, Horná Streda. 13. František Hňup, Hranice, (M.), B. 14. Michal Hrdlička, Račišdorf. 15. Jozef Chmura, Kubachy. 16. Viliam Ištvánčin, Vrútky. 17. Arnošt Janeček, Uherský Ostroh (M.), B. 18. *Jozef Kohut, Hrubý Šúr, Račišdorf. 19. Leopold Kolísek, Immendorf (Rakúsko), B. 20. Ludovít Krampl, Račišdorf. 21. Bedrich Marjanko, Mělník n. L. (Č.), B. 22. Jaroslav Maršálek, Berlín (Nemecko), B. 23. Alojz Mrva, Báhoň. 24. Jaroslav Nový, Hrádek (Č.), B. 25. Valentin Orlický, New York (USA.), Igram. 26. Štefan Panil, Lamač. 27. Vladimír Perdek, Vavrišovo, Lipt. Hrádok. 28. Jozef Pochman, Viedeň (Rakúsko), B. 29. Ladislav Polonyi, Oslany, B. 30. Peter Rendek, Pravenec. 31. *Ján Rob, Příbram (Č.), B. 32. Aladár Ružinák, Krupina. 33. Ján Siegl, Šurany. 34. *Sergěj Šimon Kijev (SSSR), B. 35. *Augustín Štefek, Hochštetno. 36. Vendelín Valent, Zohor. 37. Rudolf Veber, Vrútky, Petržalka. 38. Vladimír Vrzal, Praha (Č.), B. 39. Emil Wunsch, Srebrnica (Jugoslavia), B.

7. Soznam učebných kníh na školský rok 1932/1933.

I. Katechizmus. — Damborský: Krátka mluvnica slovenská. — Pražák: Čítanka I, 2. vyd. — Pešek-Šikura: Z domova a cudziny I, Moja vlasť. — Nikolau: Zemepis I, slov. — Červenka-Bučan: Aritmetika I, 2. vydanie. — Valouch-Murgaš: Meroveda, 2. vydanie. — Polívka-Klíma: Rastlinopis, 3. vyd. — Polívka-Klíma: Živočíchopis, 3. vyd. — Veselý-Jež: Nemčina I, 2. vyd.

II. Bezák: Biblický dejepis, Nový zákon. — Damborský, ako v I. triede. — Pražák: Čítanka, II. 3. vyd. — Pešek: Z domova a cudziny II. — Nikolau-Ondruš: Zemepis II. — Červenka-Bučan: Aritmetika II. — Valouch-Murgaš: Meroveda. — Polívka-Klíma: Živočíchopis, Rastlinopis, ako v I. triede. — Veselý-Jež: Nemčina II.

III. Filkorn: Obradoslovie. — Damborský ako v I. triede. — Gebauer-Ertl: Mluvnice česká I, 11. vyd. — Pražák: Čítanka III, 2. vyd. — Bornecque-Bartošek: Učebnica jaz. franc., I. a II. diel. —

Nikolau: Zemepis III. — Pešek: Z domova a cudziny III. — Červenka: Aritmetika III. — Valouch-Murgaš: Meroveda, 2. vyd. — Petíra-Krmešský: Fyzika, 2. vyd. — Veselý-Jež: Nemčina III.

IV. Bezák: Dejiny cirkevne. — Damborský: Mluvnica, 4. vyd. — Gebauer-Ertl: Mluvnice, 11. vyd. — Pražák: Čítanka IV. — Pover-Vojtíšek-Šedivý: Učebnica III. — Bidlo-Hýbl-Šusta: Dejepis I. — Nikolau-Ondruš: Zemepis IV. — Bydžovský: Aritmetika I. — Vojtěch-Bučan: Geometria I. — Petíra-Krmešský: Fyzika, 2. vyd. — Mašek-Nemeček: Chemia pre stredné školy, slov. vydanie. — Matas: Deskr. geometria, I. diel. — Veselý-Jež: Nemčina IV. — Ústava RČS.

V. Kašpar-Tiso: Apologetika. — Ertl: Čítanka I. — Ertl-Dikant: Rukovět. — Bujnáč-Menšík: Slovenská poetika, 2. vyd. — Bornecque-Bartošek: Učebnice jazyka franc., IV. diel. — Nikolau-Ondruš: Učebnica zemepisu pre vyššie tr. str. škôl. — Bidlo-Hýbl-Šusta: Dejepis II. — Bydžovský: Aritmetika II. — Vojtěch-Bučan: Geometria I, ako v IV. tr. — Klír-Matas: Deskr. geometrie. — Rosický-Trapl: Botanika. — Mašek-Nemeček: Chemia pre stredné školy, II. diel, slov. vyd. — Horňák-Ježek-Kašík: Deutsches Lese- und Übungsbuch.

VI. Pokoj-Žizka: Učebnica náb. kat., diel I. Vierouka. — Ertl-Vlček: Čítanka pre VI. tr., 2. sv. — Menšík: Rukovět pre 6. a 7. tr. — Bujnáč-Menšík: Slov. poetika, 2. vyd. — Bornecque-Bartošek-Bernard: La littérature par les textes. — Bornecque-Bartošek-Bernard: Grammaire fr. — Nikolau-Ondruš: Zemepis, ako v V. tr. — Bydžovský: Aritmetika, ako v V. tr. — Vojtěch: Geometria pre VI. tr., 4. vyd. — Voldřich-Klačko: Zoologia. — Weigner-Chrappa: Teloveda. — Mašek-Nemeček: Chemia pre stred. školy, III. diel, slov. vyd. — Jeništa-Krmešský: Fyzika. — Horňák-Ježek: Deutsches Lesebuch, ako v V. triede. — Klír-Matas: Deskr. geometrie.

VII. Kašpar-Tiso: Apologetika. — Menšík: Čítanka pre najvyššie triedy slov. škôl stred. — Menšík: Rukovět, IV. diel. — Bujnáč-Menšík: Slovenská poetika, 2. vyd. — Bornecque-Bartošek, ako v VI. triede. — Pekař: Dejiny českoslov. národa. — Bareš: Zemepis a ústava. — Bydžovský: Aritmetika, II. diel. — Vojtěch: Geometria pre VII. tr., 4. vyd. — Mašek B.: Fyzika, II. diel. — Klír-Matas: Deskr. geometrie. — Rosický: Mineralogie a petrografie. — Woldřich-Kratochvíl: Geologia pre VII. tr. R., 2. vyd. — Dratvová: Úvod do filozofie pre reálky. — Nemčina, ako v VI. tr. — Ústava ČSR.

Pomocné knihy: Brunclík-Machát: Zemepisný atlas. — Valouch-Murgaš: Logaritmické tabulky. — Bydžovský-Vojtěch-Murgaš: Sbierka príkl. — Vlček: Čítanka pre VII. a VIII. tr. — Beringer-Šaunová-Zpěvák: Dodatek, diel I. a II. — Beringer-Šaunová-Zpěvák: Čítanka pre V.—VII. tr.

8. Oznam.

Zápis žiakov do I. triedy čs. reálky v Bratislave pre šk. r. 1932/33.

Rodičia, ktorí chcú dať žiaka študovať na strednej škole, oznámia svoj úmysel najneskoršie do konca mája správe ľudovej školy, kde žiak chodí, spolu so žiadosťou o frekventačné vysvedčenie a osobný list. Zároveň tam oznámia, na ktorej strednej škole bude žiak študovať.

K zápisu sa dostavia žiaci 28. júna od 8.—10. hod. a predložia výročné vysvedčenie a krstný (rodný) list. Riaditeľ oznámi rodičom podľa dokladov z ľudovej školy, či sa má žiak podrobiť skúške informačnej alebo odbornej.

Informačná skúška je len ústna. Keď jej výsledok nie je priaznivý, robí žiak aj skúšku odbornú. Odborná skúška je písomná i ústna a robí sa z jazyka československého a z počtov.

Z jazyka československého sa skladá písomná skúška z pravopisného diktátu a písomného vypracovania krátkeho obsahu prečítaného článku. Pri ústnej skúške žiak presne a správne prečíta krátky článok, vypravuje jeho obsah a slovné rozoberie dlhšiu hlavnú vetu. Pri tom sa skúšajú i pravopisné pravidlá a základné pravidlá tvaroslovné. Rozbor vetný sa neskúša.

Z počtov sa skúšajú štyri základné úkony s číslami celými (do sto z pamäti, do miliónu písomne) a primeraný úsudok.

Po skúške žiaci vyčkajú, kým im bude oznámený výsledok skúšky. Žiaci, ktorí skúšku složili, dostanú potvrdenie, že boli prijatí. Toto potvrdenie si uschovávajú a predložia ho pri definitívnom zápise 2. septembra t. r. o 9. hod., kedy im bude oznámené, koľko budú platiť zápisného.

Žiaci, ktorí sa včas riadne neprihlásili u správy ľudovej školy, môžu byť prijatí len na osobitnú žiadosť, ktorá musí byť podaná riaditeľstvu reálky do 5. júla (kolok 5 Kč). Keď dodatočný zápis bol povolený, koná žiak skúšku 1. septembra (prihláška od 8. do 9. hod.).

Zápis žiakov z meštianskych škôl.

Rodičia žiaka, ktorý chce prestúpiť z meštianskej školy na reálku, oznámia svoj úmysel najneskoršie do konca mája t. r. riaditeľstvu meštianskej školy. K prijímacej skúške na reálke nech sa žiak prihlási u riaditeľstva strednej školy 26.—28. júna a predloží krstný (rodný) list a výročné vysvedčenie. Prijímacie skúšky počnú dňa 28. júna 1932.

Keď označí správa meštianskej školy žiaka za spôsobilého k vstupu do najbližšej vyššej triedy strednej školy, odpúšťa sa mu pri prijímacej skúške skúška z náboženstva, dejepisu, zemepisu, počtov, prírodopisu, fyziky, kreslenia, písania a telocviku. Z francúzštiny a algebry (pri vstupe do IV. tr.) sa robí skúška vždy. Žiaci označení za výborne spôsobilých nekonajú skúšku z jazyka vyučovacieho, — žiaci označení za spôsobilých túto skúšku konajú.

Taxa za prijímaciu skúšku z jedného predmetu 30 Kč.

Taxa za celú prijímaciu skúšku je 150 Kč.

9. O združeních rodičov.

Ministerstvo školstva a národnej osvety (v 19. V. 1930) doporučuje, aby pri školách národných i stredných boli zriaďované združenia rodičov. Ich úkolom má byť:

1. Pestovať súčinnosť medzi rodinou a školou;
2. ratiť sa s učiteľmi o otázkach výchovy rodinnej a spoločenskej a poriaďať pre rodičov prednášky, rozhovory, výstavy a pod.;
3. starať sa o podporné inštitúcie pre mládež (stravovanie, šatenie, knižnice pauperum, útulky, zotavovne, prázdninové osady, výpravy a pod.);
4. pomáhať pri úprave školy, pri zriaďovaní žiackych čítární, pomáhať pri udržiavaní pravidelnej dochádzky atď.

Každá škola má mať svoje združenie. Riadnymi jeho členmi môžu sa stať rodičia žiakov ústavu alebo ich zodpovední dozorcovia, mimoriadnymi iní priatelia školy.

Sdruženie sa má síť najneskoršie tretí týždeň po začiatku školského roku a zvolí zo seba výbor. Okrem rodičov bude zastúpený vo výbore aj profesorský sbor riaditeľom a profesormi tak, aby tretina miest vo výbore pripadla učiteľom ústavu.

Výbor riadi pravidelnú činnosť združenia, pečuje o finančné prostriedky a svoláva aspoň raz za dva mesiace plenárnu schôdzu.

Rodičom bude dovolené, aby niekoľkokrát do roka mali prístup i k školskému vyučovaniu (v dňoch a hodinách vopred stanovených).

Voči profesorskému sboru má združenie rodičov len právo poradné a do vnútornej činnosti školy zasahovať nesmie.